

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не? 2026 жылы білім берудегі қолданылуы мен Қазақстанға әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
21.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
2026, білім беру, Жасанды интеллект,
Қазақстан, технология

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188879/>

2026 жылы әлемдегі кейбір мектептерде мұғалім бір тапсырманы тексеруге емес, оны қайта құрастыруға уақыт жұмсап отыр. Себебі жасанды интеллект оқушының жұмысына баға қойып қана қоймай, әлсіз тұсын дәл көрсетеді. Бұл білім берудің жаңа режимі.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект деген не? Қысқаша айтқанда, бұл деректерден үлгі тауып, мәтін, сурет, дауыс, болжам жасайтын жүйе. 2026 жылы білім саласында ЖИ тек чат-бот емес. Ол жеке оқу траекториясын құрады, тестті тексереді, тапсырманы деңгейлейді.

Әлемдік тренд анық: мектеп пен университет ЖИ-ді тыйым салатын құрал емес, басқарылатын көмекші ретінде қарастыра бастады. Қазақстанда да бұл бағыт күшейіп келеді. Әсіресе онлайн білім, қашықтан оқыту және қазақ тіліндегі цифрлық ресурстар үшін сұраныс өсіп отыр.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстан үшін басты пайда — тең мүмкіндік. Ауыл мектебіндегі оқушы да, Алматыдағы лицей оқушысы да бірдей сападағы түсіндірме ала алады. ЖИ күрделі тақырыпты қарапайым тілге аударады, мысал келтіреді, қайталауға көмектеседі.

- **Мұғалімге:** тексеруге кететін уақыт азаяды.
- **Оқушыға:** жеке қарқынмен оқу мүмкіндігі туады.
- **Ата-анаға:** баланың нақты әлсіз тұсы көрінеді.
- **ЖОО-ға:** академиялық адалдықты бақылау жеңілдейді.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

Мысалы, 8-сынып оқушысы Қазақстан тарихынан тақырыпты түсінбесе, ЖИ оған қысқа конспект, хронология және 5 бақылау сұрағын бір минутта береді. Ал мұғалім сол тақырыпқа деңгейі әртүрлі үш нұсқа тапсырма жасай алады.

Практикалық сценарийлер

- қазақ тілінде эссе жоспарын құру;
- математика есебінің қадамдарын түсіндіру;
- ағылшын мәтінін қарапайым қазақшаға аудару;
- сабаққа арналған тест сұрақтарын генерациялау;
- оқушының прогресін талдау.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

ЖИ қателеседі. Кейде сенімді түрде қате жауап береді. Кейде дереккөзді ойдан шығарады. Қазақ тіліндегі модельдер сапасы да әрдайым бірдей емес. Сондықтан бақылаусыз қолдану білімді жақсартпайды, керісінше үстірт ойлауды көбейтуі мүмкін.

Тағы бір қауіп — дербес деректер. Оқушының аты-жөні, бағасы, мінез-құлқы сыртқы сервистерге жүктелсе, бұл құпиялылық мәселесін тудырады. Мектептерге нақты ереже керек.

БОЛАШАҒЫ

2026 жылдан кейін білім беруде ЖИ-дің бағыты біреу: жаппай автоматтандыру емес, адамға бағытталған көмек. Қазақстан үшін ең маңыздысы — қазақ тіліндегі сапалы модельдер, мұғалімдерді оқыту және қауіпсіз пайдалану стандарттары. ЖИ сабақтың орнына келмейді. Бірақ сабақты әлдеқайда ақылды ете алады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.